Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 25 września 2026 roku

Sprawa: Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji
Znak sprawy: DD3.056.10.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję dotyczącą zasad opodatkowania osób pobierających emeryturę i jednocześnie osiągających dochody z pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przedmiot petycji

Przedstawiony w petycji postulat dotyczy wprowadzenia szczególnego sposobu ustalania podstawy opodatkowania podatkiem PIT dla osób pobierających emeryturę i osiągających jednocześnie dochody z pracy zarobkowej, polegającego na niełączeniu tych dochodów dla celów ustalania wysokości stawki podatku.

Informacja o sposobie załatwienia petycji wraz z uzasadnieniem

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy o petycjach[1] informuję, że obecnie nie są planowane prace legislacyjne zmierzające do realizacji postulowanego rozwiązania.

Obowiązek ponoszenia ciężarów publicznych, w tym płacenia podatków wynika z art. 84 Konstytucji RP[2] i dotyczy wszystkich obywateli osiągających dochody podlegające opodatkowaniu. Zgodnie z art. 217 Konstytucji RP obowiązek ten jest

[1] Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870).
[2] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.).

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

konkretyzowany w drodze ustawy, która określa m.in. przedmiot opodatkowania oraz zasady wymiaru podatku.

W podatku PIT obowiązek ten został uregulowany w art. 9 ust. 1 ustawy PIT[3], zgodnie z którym opodatkowaniu podatkiem PIT podlegają wszelkiego rodzaju dochody, z wyjątkiem dochodów zwolnionych od podatku oraz dochodów, od których na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej zaniechano poboru podatku.

Na gruncie ustawy PIT przychody z pracy, jak i emerytury stanowią odrębne źródła przychodów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 12 ust. 1 i 7 tej ustawy. Dochody uzyskane z tych źródeł podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych, przy zastosowaniu skali podatkowej określonej w art. 27 ust. 1 ustawy PIT. Należy przy tym podkreślić, że opodatkowanie według skali podatkowej stanowi podstawowy sposób opodatkowania podatkiem PIT.

Dla ustalenia momentu powstania przychodu zasadnicze znaczenie mają postanowienia art. 11 ust. 1 ustawy PIT. Zgodnie z tym przepisem przychodami, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Przepis ten wyraża obowiązującą w podatku PIT, co do zasady, tzw. metodę kasowego powstania przychodu.

W konsekwencji opodatkowaniu podatkiem PIT podlegają dochody faktycznie uzyskane przez podatnika w danym roku podatkowym, niezależnie od tego, czy wynikają z aktualnie wykonywanej pracy, czy z uprawnień nabytych w związku z aktywnością zawodową wykonywaną w przeszłości. Z tego względu okoliczność, że emerytura pozostaje ekonomicznie związana z wieloletnią pracą wykonywaną w latach wcześniejszych nie ma znaczenia dla ustalenia podstawy opodatkowania w danym roku podatkowym.

Jednocześnie należy zauważyć, że w okresie aktywności zawodowej wynagrodzenie pracownika stanowiło podstawę obliczenia podatku, ale po uprzednim pomniejszeniu – dla celów podatkowych – o podlegające odliczeniu składki na ubezpieczenie społeczne, w tym składki na ubezpieczenie emerytalne[4]. Oznacza to, że kwoty odpowiadające tym składkom nie zostały uprzednio opodatkowane podatkiem PIT. W konsekwencji wypłata emerytury finansowana z tych składek podlega opodatkowaniu dopiero w momencie wypłaty świadczenia emerytalnego zgodnie ze wspomnianą już metodą kasowego powstania przychodu.

Przedstawiony w petycji postulat zmierza do wprowadzenia szczególnego sposobu ustalania podstawy opodatkowania podatkiem PIT dla podatników pobierających emeryturę i jednocześnie osiągających dochody z pracy zarobkowej, polegającego na niełączeniu tych dochodów przy ustalaniu podstawy opodatkowania.

[3] Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 592, z późn. zm.).
[4] Art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy PIT.

Postulat ten nie znajduje jednak uzasadnienia w konstrukcji podatku PIT. Zgodnie bowiem z art. 9 ust. 1a ustawy PIT, jeżeli podatnik uzyskuje dochody z więcej niż jednego źródła, przedmiotem opodatkowania w danym roku podatkowym jest, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, suma dochodów ze wszystkich źródeł przychodów. Rozwiązanie to odzwierciedla konstrukcję podatku PIT rozliczanego według skali podatkowej, której istotą jest opodatkowanie łącznego dochodu osiągniętego przez podatnika w roku podatkowym. Z tego względu zarówno progi podatkowe, jak i kwota wolna od podatku odnoszą się do łącznego dochodu podatnika, a nie do poszczególnych jego źródeł. O wysokości podatku decyduje zatem całkowita zdolność płatnicza podatnika określana sumą dochodów uzyskanych w danym roku podatkowym. W praktyce oznacza to, że osoby o wyższych dochodach płacą wyższy podatek w stosunku do osób o niższych dochodach.

Rozwiązanie to jest zgodne z konstytucyjnymi zasadami sprawiedliwości i równości opodatkowania oraz uwzględnia indywidualną zdolność płatniczą podatnika (zdolność podatkową). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 28 października 2015 r., sygn. K 21/14, zasada równości opodatkowania wymaga właściwego rozłożenia ciężaru podatkowego z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji ekonomicznej podatnika, mierzonej przede wszystkim jego dochodem lub poziomem zamożności. Zasada zdolności podatkowej wymaga natomiast, aby obciążenie podatkowe zostało ustalone z uwzględnieniem możliwości poniesienia tego ciężaru, a osoby znajdujące się na tym samym poziomie zdolności podatkowej były co do zasady opodatkowane w sposób równy.

Przyjęcie postulowanego rozwiązania prowadziłoby do odejścia od tej zasady. Podatnicy opodatkowaniu według skali podatkowej, którzy uzyskaliby taki sam łączny dochód roczny, byliby opodatkowani w różny sposób. Przykładowo podatnik osiągający dochód w wysokości 160 tys. zł rocznie wyłącznie z pracy zarobkowej podlegałby innym zasadom opodatkowania, niż podatnik osiągający taki sam łączny dochód z pracy i emerytury. W konsekwencji podatnicy posiadający porównywalną zdolność płatniczą byliby traktowani odmiennie, pomimo że osiągnęli w roku podatkowym dochód w tej samej wysokości. Rozwiązanie takie naruszałoby konstytucyjną zasadę równości.

Należy również zauważyć, że skutkiem realizacji postulatu byłoby faktyczne odejście od jednolitego stosowania skali podatkowej do dochodów osiągniętych przez tę samą osobę. W praktyce podatnik uzyskujący dochody zarówno z pracy, jak i emerytury korzystałby z preferencji polegającej na odrębnym stosowaniu elementów skali podatkowej (w tym kwoty wolnej od podatku, czy progów dochodowych) w odniesieniu do poszczególnych kategorii dochodów. Prowadziłoby to do uprzywilejowania tej grupy podatników względem osób osiągających taki sam łączny dochód wyłącznie z jednego źródła.

Dodatkowo postulowane rozwiązanie prowadziłoby do skomplikowania zasad rozliczenia podatku PIT. Obecnie podatnicy rozliczający dochody według skali podatkowej składają jedno zeznanie podatkowe obejmujące łączny dochód uzyskany w roku podatkowym z poszczególnych źródeł przychodów

opodatkowanych na tych samych zasadach. Wprowadzenie postulowanego rozwiązania wiązałoby się z koniecznością wprowadzenia zmian w zasadach poboru zaliczek na podatek, składania rozliczeń rocznych oraz funkcjonowaniu systemów informatycznych administracji skarbowej i płatników.

Nie można również podzielić argumentu, że osoby pobierające emeryturę znajdują się w sytuacji porównywalnej z osobami korzystającymi z tzw. ulgi dla pracujących seniorów[5]. Ulga ta została wprowadzona w celu zachęcenia osób, które nabyły prawo do emerytury, do dalszej aktywności zawodowej bez jednoczesnego pobierania świadczenia emerytalnego. Jej celem jest wydłużenie aktywności zawodowej oraz późniejsze przejście na emeryturę i korzystanie ze świadczeń z systemu emerytalnego. Natomiast osoba pobierająca emeryturę korzysta już z uprawnienia wynikającego z systemu zabezpieczenia społecznego.

W konsekwencji, choć obie grupy podatników mogą być w tym samym wieku oraz osiągać identyczne dochody z pracy, to jednak nie znajdują się one w tożsamej sytuacji. Stąd nie podzielamy stwierdzenia zawartego w petycji, że:

> (….) sytuacja ta wymaga analizy pod katem racjonalności kryterium różnicującego, proporcjonalności oraz zasad sprawiedliwości społecznej.

Kryterium różnicujące w tym przypadku bowiem nie istnieje, a opisane powyżej zasady opodatkowania uwzględniają zasadę proporcjonalności i w konsekwencji są społecznie sprawiedliwe.

Odnosząc się z kolei do zawartej w petycji prośby Ministerstwo Finansów przedstawia następujące informacje.

Liczba pracujących emerytów objętych stawką 32%.

Zgodnie z obliczeniami Ministerstwa Finansów w 2025 r. podstawę opodatkowania powyżej 120 tys. zł (dochody opodatkowane stawką 32%) osiągnęło ok. 240 tys. osób, które pobierały świadczenia emerytalno-rentowe i przekroczyły wiek emerytalny. Po doliczeniu ich małżonków, dla których podstawa opodatkowania również przekracza 120 tys. zł (mimo osiągania niższych dochodów), liczba takich osób rośnie do 296 tys.

Liczba osób, które przekroczyły próg dopiero wskutek połączenia obu źródeł.

W 2025 r. spośród ww. grupy emerytów ok. 76 tys. osób (32%) przekroczyło próg dopiero wskutek połączenia obu źródeł zarobków. Oznacza to, że zarówno ich dochody z emerytury, jak i dochody z innych źródeł (umowa o pracę; umowy cywilnoprawne; działalność gospodarcza) nie przekroczyły 120 tys. zł.

Skutki budżetowe proponowanej reformy.

Zgodnie z obliczeniami Ministerstwa Finansów, zaproponowana reforma wiązałaby się ze spadkiem wpływów z podatku PIT o ok. 2,9 mld zł w warunkach 2027 roku.

Reforma zakłada zmianę zasad ustalania podstawy opodatkowania podlegającej wyższej stawce podatku. W jej myśl próg 120 tys. zł ze stawką 32% stosowałby się oddzielnie dla dochodów z emerytury i dochodów z pracy (z innych źródeł).

[5] Art. 21 ust. 1 pkt 154 ustawy PIT.

Oznacza to, że podatnik, którego emerytura przekracza 120 tys. zł oraz dochód z innych źródeł również przekracza tą wartość, w praktyce miałby podwyższony próg do 240 tys. zł. Wiązałoby się to z roczną korzyścią w wysokości 24 tys. zł (120 tys. zł x (0,32 – 0,12)). W przypadku, gdy jego wspólnie rozliczający się małżonek nie osiągałby dochodów (lub nie przekraczałyby one kwoty wolnej od podatku), ich łączna roczna korzyść urosłaby do 48 tys. zł.

Na reformie skorzystałoby ok. 416 tys. podatników (w tym, wspólnie rozliczający się małżonkowie), osiągając średni roczny zysk w wysokości 7 tys. zł. Co istotne, zdecydowana większość korzyści (ok. 94%) trafiłoby do 10% najwięcej zarabiających podatników – stanowiliby oni ponad 80% wszystkich beneficjentów reformy.

Z powyższych zatem względów brak jest uzasadnionych systemowych i ekonomicznych podstaw do podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do realizacji postulatu zawartego w petycji.

Do oszacowania kosztów zaproponowanej reformy wykorzystano model mikrosymulacyjny Ministerstwa Finansów. Opiera się on na zanonimizowanych indywidualnych danych podatkowych z 2024 r., zwaloryzowanych na 2027 r.

Waloryzacji dokonano na podstawie wytycznych Ministra Finansów dotyczących wskaźników makroekonomicznych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Beata Karbownik
Zastępca Dyrektora
Departamentu Podatków Dochodowych
w Ministerstwie Finansów